

Algemeen

Voorwoord

Voorwoord

Voor u ligt de beleidsarme begroting 2027. Een begroting die tot stand komt aan het begin van een nieuwe bestuursperiode en die de financiële basis vormt voor de uitvoering van het raadsprogramma *Thuis in een groeiende regio*. In dit raadsbreed akkoord heeft de gemeenteraad zich uitgesproken voor een gezamenlijke koers: bouwen aan een groene, sterke en inclusieve gemeente waarin inwoners zich thuis voelen en waarin ruimte is voor toekomstige generaties.

Waalre is een gemeente met een sterke gemeenschap, veel betrokken inwoners, actieve verenigingen en ondernemers die bijdragen aan de leefbaarheid van onze dorpen. Tegelijkertijd merken we dagelijks dat onze omgeving verandert. De Brainportregio groeit snel en vraagt investeringen (mobiliteitsopgaven), de vraag naar woningen neemt toe, maatschappelijke opgaven worden complexer en inwoners verwachten terecht een betrouwbare en toegankelijke overheid. Deze ontwikkelingen bieden kansen, maar vragen ook om zorgvuldige keuzes. Daarnaast is onze omgeving in een dynamische periode beland. Niet alleen door de lokale en regionale ontwikkelingen, maar ook door klimaatverandering en geopolitieke dreigingen. Deze hebben hun uitwerking op het gevoel van veiligheid en maken het dagelijks leven duurder. In deze turbulente tijd met veel onzekerheden is het een uitdaging om een sluitende begroting voor te leggen. Toch is dat door de keuzes die we voorleggen wederom gelukt.

Realistische koers

De ambities van de raad zijn duidelijk. We willen investeren in woningbouw, een gezonde en groene leefomgeving, goede voorzieningen, sterke wijken en ondersteuning voor inwoners die dat nodig hebben. We willen bouwen aan een gemeente waarin jong en oud prettig kunnen wonen, werken, ontmoeten en meedoen. Tegelijkertijd realiseren we ons dat niet alles tegelijk kan. De financiële ruimte van gemeenten staat onder druk en ook Waalre heeft al jaren de opgave om ambities, middelen en uitvoeringskracht met elkaar in balans te brengen.

Daarom kiezen we ook in deze begroting voor een realistische koers. We maken zichtbaar welke middelen beschikbaar zijn, welke risico's we zien en welke financiële ruimte er daadwerkelijk is. Dat betekent dat we stelposten introduceren voor de verwachte eigen bijdrage van inwoners voor jeugdhulp vanaf 2028, de inflatie opvangen, zorgvuldig kijken naar nieuwe uitgaven en voldoende ruimte behouden om onverwachte ontwikkelingen op te vangen. Dit jaar hebben we realistischer begroot maar daardoor lopen we risico bij tegenvallers. Ook jaarlijks terugkerende incidentele meevallers hebben we nu (voor een deel) opgenomen. In de risicoparagraaf is dit verder toegelicht. Financiële verantwoordelijkheid is daarbij geen doel op zich, maar een voorwaarde om ook op de lange termijn betrouwbaar te kunnen blijven investeren in onze gemeenschap.

Uitvoeringsprogramma van college

Het college staat voor de uitdaging u een realistisch programma voor de komende vier jaren voor te leggen waarin we recht doen aan uw ambities, maar er ook veel onzekerheid is rondom onze financiële mogelijkheden. Natuurlijk willen we u daarin tegemoetkomen, maar de eerlijkheid gebiedt ons ook u te waarschuwen voor te veel optimisme. We verwijzen u daarvoor terug naar het overdrachtsdocument van eerder dit jaar. Om uitvoering te kunnen geven aan uw ambities is een aantal randvoorwaarden nodig. Door de grote investeringen die we in de huidige begroting hebben opgenomen gaat onze solvabiliteit de komende jaren diep onderuit. De ontwikkeling van onze financiële positie vraagt dringend onze gezamenlijke aandacht. De investeringen uit het verleden en de toekomstige investeringen in de nieuwe basisscholen en de wijkaanpak vragen om een andere financiële aanpak, zodat er ruimte blijft in de toekomst voor nieuwe investeringen. De komende jaren zullen we zorgvuldig moeten omgaan met investeringen, aangaan en aflossen van langlopende leningen en onze schuldpositie. Daarbij kijken we nadrukkelijk verder dan vandaag. De keuzes die we nu maken, moeten niet alleen bijdragen aan de kwaliteit van leven van onze huidige inwoners, maar ook aan een financieel gezonde gemeente voor toekomstige generaties.

Een belangrijke randvoorwaarde voor het realiseren van onze ambities is een sterke organisatie. Iedere investering in de samenleving vraagt ook een investering in ontwikkeling van onze organisatie. Onze medewerkers zetten zich iedere dag in voor inwoners, bestuur en maatschappelijke partners. Tegelijkertijd vraagt de arbeidsmarkt om extra aandacht voor het behouden en ontwikkelen van kennis, capaciteit en vakmanschap. Als compacte organisatie zijn we wendbaar en betrokken, maar ook kwetsbaar. Daarom blijven investeringen in mensen, digitalisering en bedrijfsvoering noodzakelijk om de kwaliteit van onze dienstverlening en uitvoering op peil te houden en door te ontwikkelen.

Tot slot

De begroting die voor u ligt is beleidsarm van karakter, maar zeker niet ambitiearm. Zij biedt een financiële basis voor de uitvoering van de ambities die de raad gezamenlijk heeft uitgesproken. Het is een begroting die uitnodigt om samen verder te bouwen aan Waalre: een gemeente die haar groene karakter koestert, oog heeft voor haar inwoners en met vertrouwen werkt aan de uitdagingen van morgen.

Samen met inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties, raad en organisatie blijven wij werken aan een Waalre waarin het prettig wonen, leven en ontmoeten is.

Financiële samenvatting

Inleiding

De begroting 2027 is de eerste begroting voor deze raadsperiode. Deze begroting is beleidsarm samengesteld omdat het Uitvoeringsprogramma van het College van B&W in januari 2027 in de gemeenteraad wordt vastgesteld. De begrotingswijziging naar aanleiding van het Uitvoeringsprogramma wordt in de loop van 2027 verwerkt binnen de reguliere P&C cyclus.

De financiële uitgangspunten voor deze begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030 heeft u besloten in de Kaderbrief 2027.

De begroting 2027 is beleidsarm en dat betekent dat er geen nieuwe beleidsvoorstellen in deze begroting zijn opgenomen, maar dat deze zijn doorgeschoven naar het beleidskeuzemenu bij het Uitvoeringsprogramma. Bijstellingen op bestaand beleid en noodzakelijkheden zijn wel verwerkt in deze beleidsarme begroting 2027 en worden toegelicht direct na deze financiële samenvatting. Deze wijzigingen zijn vertaald in een geactualiseerd meerjarenperspectief. Deze wijzigingen leiden tot een begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030 met een meerjarig positief structureel saldo. Dit saldo vormt de basis voor besluiten die genomen gaan worden voor deze bestuursperiode bij de behandeling van het Uitvoeringsprogramma in januari 2027.

Actualisatie meerjarenperspectief 2027-2030

Het vertrekpunt voor deze begroting zijn de laatste saldi voor de jaren 2027 tot en met 2029 die de raad heeft goedgekeurd in de 1^e turap van 2026. Deze saldi zijn geactualiseerd tot de begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030.

In de beleidsarme begroting 2027 zijn technische bijstellingen verwerkt die invloed hebben op het begrotingssaldo. Hieronder volgt een korte toelichting op deze technische bijstellingen.

Rente

Na verwerking van alle begrotingswijzigingen, investeringen en het verloop van de Grondexploitatie (MJP) is geraamd hoeveel externe financiering de komende jaren aangetrokken moet worden. De geraamde rentelasten van deze geldleningen zijn verwerkt in de begroting. Dit leidt tot een fors hogere bijstelling van de rentelasten richting de jaarschijf 2030. De hoofdoorzaak hiervan is het forse investeringsvolume voor de bouw van de nieuwe scholen en de wijkaanpak. Zie voor een overzicht van de cijfers met toelichting onderdeel 1.2 algemene dekking (onder financiële begroting)

Nieuwe jaarschijf

De begroting kijkt altijd vier jaar vooruit en dit betekent dat jaarschijf 2030 de nieuwe jaarschijf is. Deze jaarschijf heeft als basis de structurele budgetten uit de jaarschijf 2029 en daarnaast zijn nog incidentele specifieke bijzonderheden opgenomen die we al weten voor deze jaarschijf.

Indexering

De indexering voor 2027 tot en met 2030 is toegepast zoals vastgelegd in de Kaderbrief 2027. Hierbij is per begrotingspost gekeken of een indexering noodzakelijk is (maatwerk) en als basis is daarbij de realisatie van 2025 genomen. Het uitgangspunt is om realistisch te budgetteren en risico's af te dekken via de risicoparagraaf. Het is belangrijk te beseffen dat de gemeente met deze werkwijze scherper budgetteert dan voorheen en de importantie van een goede risicoparagraaf daarbij toegenomen is. Hieraan is dan ook extra aandacht besteed. Zie voor verdere toelichting paragraaf B weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Berekening kostendekkende tarieven

De tarieven voor afval, riool en leges zijn kostendekkend opgenomen in de begroting. De tarieven voor afval, riool en OZB leiden tot een stijging van de belastingdruk voor huishoudens van 1,7% in 2027. Zie voor verdere toelichting paragraaf A lokale heffingen.

Financieel resumé

Uiteindelijk leiden alle wijzigingen tot onderstaand overzicht. Dit resumé geeft een beeld van het meerjarenperspectief.

(bedragen x € 1.000)

Overzicht van baten en lasten

Excel-tabel

Bedragen x € 1.000

Uitgaven/inkomsten	Begroting 2026 per 01-07-2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Uitgaven bestuur & ondersteuning	3.142	3.283	3.087	3.032	3.002
Uitgaven veiligheid	1.667	2.159	2.177	2.186	2.177
Uitgaven verkeer, vervoer en waterstaat	3.705	3.975	3.412	3.561	3.604
Uitgaven economie	199	195	195	194	193
Uitgaven onderwijs	1.455	1.557	1.514	1.798	2.127
Uitgaven sport, cultuur en recreatie	4.964	5.014	5.014	4.976	4.938
Uitgaven sociaal domein	20.195	18.968	18.599	17.768	17.646
Uitgaven volksgezondheid en milieu	6.069	5.348	4.963	5.121	5.147
Uitgaven ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	22.371	3.773	3.236	3.238	3.238
Totaal uitgaven exclusief mutaties reserves	63.767	44.272	42.197	41.874	42.072
Inkomsten bestuur & ondersteuning	471	511	473	335	263
Inkomsten veiligheid	79	79	79	79	79
Inkomsten verkeer, vervoer en waterstaat	102	83	83	83	83
Inkomsten economie	334	344	344	344	344
Inkomsten onderwijs	398	398	398	398	398
Inkomsten sport, cultuur en recreatie	1.207	1.162	1.162	1.151	1.120
Inkomsten sociaal domein	4.774	3.974	4.281	4.261	4.232
Inkomsten volksgezondheid en milieu	4.942	4.341	4.585	4.755	4.777
Inkomsten ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	21.347	2.859	2.621	2.985	1.865
Totaal inkomsten exclusief mutaties reserves	33.654	13.751	14.026	14.391	13.161
Totaal geraamd resultaat exclusief mutaties reserves	-30.113	-30.521	-28.171	-27.483	-28.911
Totaal toevoegingen aan reserves	655	325	992	92	92
Totaal onttrekkingen uit reserves	1.721	510	241	315	315
Totaal resultaat inclusief mutaties reserves	-29.047	-30.336	-28.922	-27.260	-28.688
Algemene dekking lasten	348	356	542	830	993
Algemene dekking baten	37.745	39.411	38.437	38.316	39.163
Overhead lasten	8.013	8.617	8.551	8.538	8.557
Overhead baten	114	113	113	113	113
Onvoorzien lasten	450	215	315	415	515
Afrondingsverschil	-1	-	3	-	-1
Totaal resultaat	-	-	223	1.386	522

Toelichting noodzakelijkheden opgenomen in de begroting 2027 en meerjarenraming 2028-2030

Toelichting

- Begeleiding aanbesteding BAG-WOZ (basis administratie gebouwen - waardering onroerende zaken) € 10.000 incidenteel
 - Per 1-1-2028 loopt het bestaande contract af met de huidige leverancier van de software voor de verwerking van de BAG en WOZ. In 2027 wordt dit contract opnieuw aanbesteed en is er een hele sterke voorkeur om BAG en WOZ in één softwarepakket te verwerken om zodoende zo min mogelijk koppelingen tussen verschillende leveranciers nodig te hebben en fouten/uitval te vermijden. Er is begeleiding nodig bij het schrijven van een kwalitatief goed programma van eisen. Hiervoor is geld in deze begroting opgenomen.
- 0,67 FTE toezichthouder groen € 50.000 structureel
 - Deze formatie is tot en met eind 2026 ingevuld door een medewerker die deels gedetacheerd is geweest en met pensioen gaat. Vanaf 2027 is vaste invulling noodzakelijk om de werkzaamheden te kunnen vervullen.
- Flexbudget algemeen € 250.000 structureel
 - In de begroting is al jaren een structureel budget opgenomen van € 194.000 voor vervanging bij ziekte en meerwerk. De afgelopen jaren is daarvoor incidenteel extra budget toegekend. Vanaf 2027 is structureel € 250.000 extra flexbudget in de begroting opgenomen.
- Incidenteel flexbudget VTHV € 540.000 incidenteel
 - In de jaarschijf 2027 is voor flexibele inzet bij het team Vergunningen, Toezicht, Handhaving en Veiligheid (VTHV) extra budget opgenomen voor externe inhuur door langdurig openstaande vacatures.
- Aanbieden correspondentie via MijnOverheid € 6.600 (€ 2.500 structureel, overig incidenteel)
 - Vanaf 2027 wordt alle correspondentie voor de gemeentelijke belastingen verzonden via MijnOverheid voor inwoners die hebben aangegeven alleen nog digitaal post te willen ontvangen van de gemeente.
- Jaarlijkse storting reserve Sociaal domein € 260.000 structureel laten vervallen
 - De reserve sociaal domein is per 1-1-2027 voldoende gevuld om de jaarlijkse storting te laten vervallen. Risico's binnen het sociaal domein zijn opgenomen in de risicoparagraaf en worden afgedekt binnen de algemene reserves van de gemeente. Deze reserves zijn op voldoende niveau.
- Herijking IHP € 25.000 incidenteel
 - In 2027 is budget opgenomen voor de (verplichte) herijking van het IHP.
- Subsidie realisatiestimulans woningbouw opgenomen voor de jaren 2027 tot en met 2029
 - Door het Rijk wordt een subsidie beschikbaar gesteld voor elke woning die gebouwd wordt in de jaren 2027 tot en met 2029 binnen een bepaald segment. Waalre gaat de komende jaren veel woningen bouwen die binnen het segment passen en kan daarvoor gebruik maken van deze subsidie. In de begroting is voor de jaren 2027-2029 deze subsidie geraamd, met een redelijke voorzichtigheidsmarge erin richting 2028 en 2029.
- Indexering leges omgevingsvergunning bouwen 3%
 - De leges voor omgevingsvergunningen bouwen zijn geïndexeerd met 3% (gelijk aan indexeringspercentage voor salarissen) om deze kostendekkend te laten zijn voor 2027.
- OZB indexering verlaagd naar 3% cumulatief per jaar
 - Voor de jaren 2027 tot en met 2030 is het indexeringspercentage voor de OZB verlaagd van 4,2% uit de vorige begroting naar 3%.

- Kleinschalig verblijf jeugd
 - Voor 2027 is incidenteel € 244.000 opgenomen voor kleinschalig verblijf jeugd. Tot voor kort zijn hiervoor geen uitgaven nodig geweest. Het is de verwachting dat dit voor 2027 wel incidenteel nodig gaat zijn. Vanaf 2028 is nog grote onzekerheid of een budget hiervoor nodig is. Op basis van de verdere ontwikkelingen wordt daarom volgend jaar opnieuw beoordeeld of structurele middelen hiervoor nodig zijn.
- Bijdrage Korte Termijn Maatregelen deel 2 (KTM2)
 - De KTM 2 maatregelen betreft een gezamenlijke regiobrede investering van € 200 miljoen in regionale maatregelen die bijdragen aan een betere bereikbaarheid, toekomstbestendige mobiliteit en het faciliteren van de urgente verstedelijkingsopgave in onze regio. Deze zijn begroot volledig in 2027 voor een bedrag van € 615.264. Dit zorgt voor een incidenteel nadeel in 2027. Hierdoor vervallen de eerdere geraamde bijdragen van € 154.000, oplopend naar € 168.000 richting 2030.
- Bijdrage KTM Snelfietspad volledig in 2028 ramen € 900.000 incidenteel.
 - Dit betreft de eerste fase van de aanleg van de doorfietsroute F2 vanuit de regiobrede projectenlijst voor de KTM 2 projecten waaraan de gemeente Waalre bijdraagt (deel Eindhoven-Leende en feeder Heeze). Deze €900.000 is een grove raming. Tot definitieve besluitvorming kan dit bedrag nog wijzigen. Het voorbereidingskrediet is nog niet opgenomen in deze begroting, omdat dit nog niet bekend is.
- Stelpost Jeugd voor de eigen bijdrage van ouders opgenomen € 142.000 structureel vanaf 2028.
 - Deze stelpost geeft de verwachte opbrengsten weer uit een mogelijke eigen bijdrage van ouders voor jeugdhulp. De invoering en vormgeving van een dergelijke bijdrage zijn afhankelijk van landelijke besluitvorming. Zolang hierover nog geen definitieve duidelijkheid bestaat, is de geraamde opbrengst als stelpost opgenomen. Per saldo is deze stelpost neutraal verwerkt, de gemeente wordt voor een bedrag van €142.000 per jaar gekort op de uitkering uit het gemeentefonds.
- Stelpost Jeugd voor de sturing op trajectduur opgenomen € 37.000 structureel vanaf 2028.
 - Deze stelpost hangt samen met het versterken van de sturing op de inzet en duur van jeugdhulptrajecten. Door beter inzicht in de trajecten, tijdige bijsturing en het bewaken van de afgesproken inzet wordt beoogd de kostenontwikkeling beter beheersbaar te maken. De stelpost vertegenwoordigt een financieel geraamd effect van deze sturingsmaatregelen. De daadwerkelijke realisatie is afhankelijk van de ontwikkeling van de hulpvraag, de ingezette maatregelen en de uitvoering daarvan. Per saldo is deze stelpost neutraal verwerkt, de gemeente wordt voor een bedrag van €37.000 per jaar gekort op de uitkering uit het gemeentefonds.

Leeswijzer

De programmabegroting bestaat volgens het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) uit de beleidsbegroting en de financiële begroting. De beleidsbegroting bestaat uit het programmaplan en de paragrafen.

Programmaplan

Het programmaplan bestaat uit 9 programma's. In het programmaplan wordt antwoord gegeven op drie W-vragen:

- 'Wat willen we bereiken?'
- 'Wat gaan we daarvoor doen?'
- 'Wat mag het kosten?'

Deze plannen zijn gebaseerd op het Raadsprogramma met het daarbij behorende uitvoeringsprogramma. De kern van deze beschrijving is dat we één op één de relatie kunnen leggen tussen "wat willen we bereiken" in de begroting en "wat hebben we bereikt" in de jaarrekening.

Elk programma is onderverdeeld in één of meerdere taakvelden. Bij de nummering kan het voorkomen dat dit niet netjes doorloopt omdat wij de landelijk gehanteerde nummers gebruiken. Nummers zoals "0.63 Parkeerbelasting" en "2.3 recreatieve havens" worden door ons niet gebruikt en ontbreken daarom.

Doorberekening salariskosten en overhead

Salariskosten die direct aan een taakveld kunnen worden toegerekend zijn opgenomen in de lasten bij het betreffende taakveld. Salariskosten overhead worden volledig toegerekend aan het taakveld 0.4 overhead. Naast de salariskosten overhead worden ook de materiële kosten overhead aan taakveld 0.4 toegerekend. Een eventueel te verklaren verschil tussen aangepaste begroting 2026 (per 1 juli 2026) en begroting 2027 betreft dan een verschil in uitgaven of inkomsten. Daar waar het nodig is, voor de berekening van kostendekkende tarieven (grondexploitatie, afval en riool), worden overheadkosten incidenteel nog wel toegerekend aan de betreffende taakvelden.

Beleidsindicatoren (BBV indicatoren)

In deze begroting zijn de verplichte beleidsindicatoren opgenomen ([BBV indicatoren](#)). Periodiek leveren landelijke bronhouders van deze indicatoren de meest recente informatie aan via waarstaatjegemeente.nl zodat gemeenten deze kunnen verwerken in de programmabegroting en jaarrekening. In deze begroting 2027 zijn de cijfers van medio 2026 gebruikt. We merken op dat een aantal indicatoren niet recent door de bronhouder zijn geactualiseerd, waardoor deze indicatoren niet gevuld zijn.

Indicatoren zijn vaak pas interessant wanneer de ontwikkeling wordt beschouwd over de tijd. Daarom zijn ook de gegevens uit voorgaande jaren opgenomen.

De cijfers van de gemeente Waalre worden vergeleken met het gemiddelde van 5 vergelijkbare gemeenten (gebaseerd op [AMIGO](#): Algoritmische Matchmaker voor Ideale Gemeentelijke Oriëntatie). Deze 5 gemeenten zijn: Veldhoven, Son en Breugel, Nuenen en Gerwen en Nederwetten, Vught, en Oisterwijk (op basis van het AMIGO algoritme van januari 2025, en in afstemming met de Auditcommissie). En de cijfers worden vergeleken met Nederlandse gemeenten < 25.000 inwoners.

In overleg met de Auditcommissie hebben we voor de indicatoren van het Sociaal domein, waar mogelijk, een ambitie geformuleerd. Het sociaal domein is hiervoor als eerste test gebruikt om te ervaren of deze werkwijze bevalt. Daarnaast zijn voor het sociaal domein aanvullende indicatoren toegevoegd, en is dezelfde werkwijze hier toegepast.

Paragrafen

De paragrafen geven conform het Besluit Begroting en Verantwoording gemeenten en provincies (BBV) een dwarsdoorsnede van de programmabegroting ten aanzien van een aantal bedrijfsvoeringsaspecten gerelateerd aan financiën.

- Paragraaf A. Lokale heffingen bevat geraamde inkomsten uit lokale heffingen, beleid ten aanzien van lokale heffingen, inzicht in kostendekkendheid van de tarieven voor riool- en afvalstoffenheffing, duiding van de lokale lastendruk en inzicht in het kwijscheldingsbeleid.
- Paragraaf B. Weerstandsvermogen en Risicobeheersing geeft inzicht in de financiële risico's die Waalre loopt, de benodigde weerstandscapaciteit om deze risico's af te dekken en het beschikbare weerstandsvermogen. Conform de eis vanuit Provincie en accountant is het weerstandsvermogen beoordeeld met een norm. Daarnaast wordt de financiële positie van Waalre geduid met behulp van 5 verplichte financiële kengetallen.
- Paragraaf C. Onderhoud kapitaalgoederen gaat in op het beleid en benodigde middelen voor onderhoud van o.a. wegen, riolering, openbaar groen en gebouwen.
- Paragraaf D. Financiering geeft inzicht in de kaders voor de financiering van de activiteiten van de gemeente Waalre. Er wordt onder andere ingegaan op de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend en de eventuele investeringsbehoefte.
- Paragraaf E. Bedrijfsvoering geeft de stand van zaken en ambities weer op het gebied van huisvesting, personeel en organisatie, communicatie, financiën en control en andere bedrijfsvoerings- en dienstverleningsaspecten.
- Paragraaf F. Verbonden partijen maakt inzichtelijk in welke partijen Waalre een bestuurlijk en/of een financieel belang heeft, wat het doel hiervan is, wat de financiële positie is van de partijen waar Waalre een belang in heeft, welk risico Waalre loopt en hoe dit risico is afgedekt.
- Paragraaf G. Grondbeleid geeft inzicht in de actuele stand van zaken van het grondbeleid en de grondexploitaties.
- Paragraaf H. Horizontale verantwoording komen de ontwikkelingen aan bod op het gebied van horizontale verantwoording en interbestuurlijk toezicht.
- Paragraaf I geeft inzicht in de raming van baten en lasten voor gemeenteraad, raadsgriffie, accountantsdiensten en de rekenkamercommissie.
- Tot slot gaat paragraaf J in op de Wet Open Overheid (WOO). In deze paragraaf gaan we in op de doelen die we hebben gesteld ten aanzien van de WOO.

Financiële begroting

In de financiële begroting nemen we de bij de Kaderbrief 2027 vastgestelde kaders over. Daarnaast staat hier een samenvatting van de baten en lasten per programma, presenteren we een overzicht van de incidentele baten en lasten per programma en een overzicht van de reserves en voorzieningen.

